ANY XIX - NÚM. 171 - AGOST/SETEMBRE/OCTUBRE '98
PREU: 300 PTA.

la faRga

revista de Salt

Interculturalitat a Salt (II)

Un passeig per les Deveses

Un passeig per les Deveses

L'estiu és un bon temps per anar a donar un tomb per les Deveses. Aquest espai verd, què la natura va obsequiar el nostre terme municipal i que tenim el goig de posseir els ciutadans de Salt, és un dels més bonics que hi ha al poble. I són molts els ciutadans que a tota hora hi van a fer una passejada. A la foto podem veure fent camí el matrimoni Aurich i en un breu repòs, en un bon banc prop de l'autopista, la Josefa Bataller, en Josep Palmerola, la seva companya Magdalena Bataller i la Isabel Romans.

UNDARA

A la fotografia podem veure el matrimoni Aurich, la Josefa Bataller, en Josep Palmerola, la seva companya, la Magdalena Bataller, i la Isabel Romans.

Telers a l'índia

M'observes des d'un teler
i deixes que el cotó rodi
i cobreixi el nou silenci
que s'enfila entre nosaltres.

Amb els ulls dràstics em dius
que et llevi d'aquesta jeia
i m'emporti el sol intens
que només destrala somnis.

FRANCESCA LAGUARDA

FE D'ERRATES

Del suplement d'estiu de
LA FARGA, Revista de Salt
Any 9-núm. 9

- En l'article del tema central que fa referència a la Gertrudis Moret, pàgina 75, segona columna, fila 9, ha de dir 1892 en comptes de 1982.
- En l'article de personatges saltencs, pàgina 99, primera columna, línia 36, ha de dir Mulleres en comptes de Coma Cros.

restaurant
VILANOVA
PREGUEM RESERVIN TAULA
Passeig Marquès de Camps, 51 - Tel. 23 30 26
17190 **SALT** (Girona)

AUTO TALLER
F. FELIU C.B.
NISSAN
c/ Pere Coll i Guitó, 22
Telèfon 972 23 19 73
17190 **SALT** (Girona)
Ctra. Nacional II (Encreuament Caldes)
Telèfon 972 47 03 66
17455 **CALDES DE MALAVELLA**
(Girona)

ANY XVIII/NÚM. 171
Agost-Setembre-Octubre1998

LA FARGA/ Revista de Salt
EDITA/ Casal de Jubilats de Salt
DIRECCIÓ/ Josep Cristòfol i Darné
COORDINACIÓ/ M. Helena Romagós
CONSELL DE REDACCIÓ/ Josep Cristòfol i Darné, Guillem Terribas i Roca, Lluís Mateu i Riera, Joan Boada i Reig, Jaume Bosch i Termes, Benet Galí i Johera, Agapit Alonso i Pont, Ricard Giménez i Camins, M. Àngels Mir i Casas, Xavier Margenat i Godoy, Lluís Rovira i Pato i Gerard Carreras i Comas
COL.LABORACIÓ HABITUAL/ Salvador Sunyer i Casadevall, Jordi Soler i Quim Pla.
COMPAGINACIÓ/ Xarli Terribas i Roca
CORRECCIÓ i ESTIL/ Toni Ruscalleda
FOTOGRAFIA/ Xavier Pascual
PUBLICITAT/ Vicenç Saurina
DISTRIBUCIÓ/ Pitu Geli
ADMINISTRACIÓ/ Joan Boada i Reig
TIRADA/ 1.500 exemplars
REDACCIÓ/ Passeig Verdaguer, 1
Tels. 972 23 04 98 - 972 23 85 78
IMPRESSIÓ/ Impremta Pagès, S.A.
Tel. 972 42 01 07 - ANGLÈS (Girona)
DIPÒSIT LEGAL/ GI-356/79
SUBSCRIPCIÓ ANUAL/1.500 pta.

LA FARGA NO SE SOLIDARITZA NECESSÀRIAMENT AMB LES OPINIONS EXPRESSADES EN ELS ARTICLES SIGNATS I QUE PUBLIQUEM ÍNTEGRAMENT RESPECTANT L'OPINIÓ DEL SEU AUTOR.

LA FARGA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS ARTICLES, SEMPRE I QUAN SE N'INDIQUI LA PROCEDÈNCIA.

PREMI TRES DE MARÇ DE 1989

EDITORIAL

11 de setembre de 1714

Aquesta data ens recorda que la defensa de la nostra identitat nacional, de la nostra cultura, dels nostres símbols, de la nostra llengua, ve de molt lluny i l'hem de continuar amb fermesa tots els qui estimem aquest nostre país.
La Festa Nacional de Catalunya d'enguany no ha mobilitzat ni per posar la senyera en els balcons del nostre Poble. Commemorar que fa dos-cents vuitanta-quatre anys els catalans varen defensar les nostres institucions i la nostra sobirania és difícil de popularitzar, quan el sentiment de normalitat és total per la majoria dels catalans, la llengua catalana ja no és prohibida, el nostre autogovern es troba en el període més llarg de tota la nostra història moderna. Molts es pregunten què representa avui la festa de l'Onze de Setembre.
La diada de Sant Jordi, en canvi, ha retrobat plenament la seva funció i simbologia. No és un dia festiu en el calendari laboral ni escolar, però cada any una mica més el patró de Catalunya reneix amb la rosa que regalem o ens regalen, amb les parades de llibres al passeig Sant Jordi ha esdevingut una festa popular i simpàtica que no ens compromet a res. Fins i tot podem no llegir el llibre que ens regalen, o deixar pansir sense aigua la rosa que ens han ofert.
La festa de l'Onze de Setembre ens exigeix, ens obliga, recordar d'on venim i on anem. Ens fa comprometre, ni que sigui per posar la senyera al balcó, pel futur, incert encara de la llengua catalana. Per la convivència amb tots els qui han triat de viure entre nosaltres. Per recuperar la sobirania que defensaren els catalans del 1714 i fer-hi l'encaix en aquesta Europa del segle XXI.
Si no trobem una pedagogia capaç de donar sentit històric a la Festa Nacional de Catalunya, serà només festa i un bon pont quan s'escaigui així. Potser això és la normalitat i no cal que recordem res, ni commemorem cap gesta, ni ens preocupem pel futur de la nostra llengua, perquè tot això no és fàcil ni divertit.

SUMARI

A LA TAULA DE LA FARGA
Un passeig per les Deveses.....2
RACÓ POÈTIC
Telers a l'índia.....2
EDITORIAL
11 de Setembre de 1714.....3
LOCAL
Vidal Social del Casal.....4-5
Notícies de les Deveses.....6-7
COL.LABORACIÓ
Salt, el nostre poble.....8-9
TEMA CENTRAL
LA INTERCULTURALITAT A SALT (II)
Taula rodona.....11-13
Jo visc a Salt, Catalunya.....14-15
El Sàhara Occidental:
Un llarg camí
cap a la llibertat.....16-20
Cuina del Marroc.....21
COL.LABORACIÓ
De la lluita de classes a la
destrucció de la pròpia classe.....22
L'ACUDIT FOLL.....23
A PEU PLA
La catedral de la natura.....23

Vida social del Casal

Vida social del Casal

Fotografies: Josep Palmerola

Tal com estava programat, el dimarts dia 7 de juliol d'enguany, i amb l'horari de marxa acordat, es parteix de Salt, començant l'itinerari d'unes quantes hores d'autocar amb destinació a JACA. L'estada i allotjament sempre es van fer al mateix hotel d'aquesta població, que serà cada dia el punt de partida per a visitar durant set dies consecutius els diferents indrets d'una part del Pirineu Aragonès. Amb aquest escrit pretenem recordar les sortides compartides socialment i amigablement amb els socis excursionistes i amb una mica d'imaginació poder tornar-les a reviure. Les diferents visites portades a terme i les xerrades dels guies que ens varen acompanyar en diferents recorreguts varen ser escoltades amb molta atenció per part dels excursionistes, demostrant un interès per allò desconegut, digne d'elogi. Farem un breu comentari de les realitzades. Visita al monestir de SAN JUAN DE LA PEÑA. Es troba assentat en un dels paratges més bonics de l'Alt Aragó. Una penya que sembla tallada a plom li serveix de sostre i refugi. Els orígens d'aquest monestir estan envoltats de llegendes, i se suposa que fou un centre d'eremites i un lloc sagrat. Va ser declarat monument nacional l'any 1899 pels seus mèrits artístics i històrics. Pintures romàniques del segle XII, representant els martiris de sant Cosme i sant Damià, i en el Panteó Reial es troben enterrats els tres primers reis d'Aragó: Ramiro I, Sancho Ramírez i Pedro I. En el monestir nou del segle XVII, que es veu molt abandonat, en la portada barroca sobresurten les escultures de sant Juan Batista, san Indalecio i san Benito. Aquest cim de muntanya és molt visitat, perquè a 500 metres es troba un mirador des del qual es contempla una bellíssima part del Pirineu Aragonès.

Visites a les VALLS DE RONCAL i poblacions d'HECHO i ANSO. La primera població ens invita a contemplar la vistositat peculiar de les seves xemeneies, que es troben en la majoria dels pobles que anem visitant.

HECHO situada al peu de Penya Forca, està considerada com un bressol del Comtat d'Aragó. D' Hecho es passa a la veïna Vall d'Ansó, per una carretera de muntanya, on es contemplen les

estació servei CLAU, S.A.

Gasolina súper - sense plom (95 i 98) - Gasoil "A" i "C"
Petroli per a estufes
Rentacotxes automàtic
Olis Recanvis

Ctra. Nacional 141, km. 110
Tel. 972 44 03 03 - 17162 **BESCANÓ**
Països Catalans, 57 - Tel. 972 24 05 64
Marquès de Camps, 79 - Tel. 972 24 27 50 - 17190 **SALT**

Comerç TURRÓ.S.A.

VENDA I LLOGUER DE MAQUINÀRIA I UTILLATGE PER A LA CONSTRUCCIÓ

Passeig dels Països Catalans, 56
Tel. 972 23 37 31 - Fax 972 24 11 81 - 17190 **SALT**

figures petrificades del Frare i la Monja, com a divisòria d'ambdues valls. Ansó, també amb les típiques xemeneies, queda envoltada de boscos i meravellosos paisatges, com la Vall de Zurita o el d'Aiguatorta.
Visita a l'estació termal de PANTICOSA. Es troba situada en una esplèndida praderia a 1.636 metres d'altitud i amb un decorat al fons de magnífiques roques granítiques que sobresurten fins al cel. Cinc manantials de diferents aigües converteixen aquest balneari en tota una font de salut, i aquests paisatges idíl.lics, a l'hivern plens de neu i formant pistes d'esquí, són una atracció peR Als amants d'aquest esport.

EXCURSIÓ A LOURDES

Pel pas de Somport, ens vàrem traslladar al país veí. Després d'un llarg itinerari de quatre hores d'autobús, arribàrem a Lourdes. Dinar al migdia en un bon restaurant francès, i a continuació "visita llampec", per dir-ho així, als llocs més bonics d'aquesta població. Els qui per primera vegada visitàvem aquest indret místic, ens va deixar molt confusos i impressionats. Tornada a Jaca a les cinc de la tarda.
Al matí del diumenge, dia 12 de juliol, visita a les COVES DE VILLANUA, i a la tarda al PARC NACIONAL D'ORDESA, on la seva Vall, de típiques formes glaciars i d'una incomparable bellesa pels seus boscos i cascades formades en gran part pel riu Arazas, aporta a aquest indret un excel.lent atractiu visual al caminant excursionista. Des de Tarlà, es puja amb autocars especials, cada quart d'hora, i d'aquesta manera s'evita deteriorar i contaminar aquest lloc, que amb una altitud mitjana de 1.300 metres, l'any 1918 va ser declarat Parc Nacional. Al fons es troba el Mont Perdut, que per la seva elevada altitud dóna un caire molt significatiu i majestuós a aquest parc. Per finalitzar, no podem deixar de costat la població de JACA, que durant set dies i diferents horaris de matí o tarda, en quedar lliures d'excursions, vàrem poder visitar-ne els llocs més adients. Va ser la primera capital del Regne d'Aragó, i com a monuments dignes de visitar es troba la Catedral del segle XI dedicada a sant Pere i manada construir per Ramiro I, primer rei d'Aragó. La vàrem visitar acompanyats d'una guia, el segon dia de la nostra estada en aquesta població. Altres monuments interessats de visitar són la Ciudadela, Torre del Reloj, Ajuntament i les esglésies del Carmen, San Salvador i San Ginés, el Palau Episcopal i el Pont de San Miguel. Hi ha una bona zona esportiva i la coneguda internacionalment Pista de Gel. És una població neta i de poc soroll, i agrada poder passejar pels seus carrers i parcs ben cuidats. Cal remarcar en aquest reportatge el bon companyerisme d'aquest grup de 45 persones, incloent-hi el xofer i la guia, que en tots els moments, sigui a l'hotel, al menjador, al carrer durant les excursions, varen donar notes d'un civisme i correcció envejables, i per aquest motiu el Casal els dóna les gràcies extensives per a tothom, i encoratja el responsable d'aquest afer, Sr. Joaquim Ventura, perquè en pugui portar a terme moltes altres més i siguin tan ben avingudes.
Així ho esperem i desitgem.

FERRAN MÁRQUEZ i MORGADE
Secretari del Casal

Notícies de les Deveses

Notícies de les Deveses

Fruit dels debats que es van iniciar el mes de desembre de l'any passat, l'entitat ecologista Marfull i un grup de treball format per diverses persones vinculades al món mediambiental, coneixedors de les Deveses de Salt, hem redactat un informe amb 50 propostes per a unes Deveses vives. Juntament amb l'informe es va elaborar el següent Manifest:

1.- Les Deveses de Salt són l'únic espai verd que té el poble. Són el pulmó de Salt.

2.- Cal conservar les Deveses, les hortes i els comuns amb el valor tradicional que fins avui han tingut.

3.- Les Deveses, en el seu àmbit de domini públic, han de tenir dues grans funcions: la de protecció amb finalitats didàctiques i d'estudi i la d'esbarjo, que s'ha de situar a l'entorn del Pla dels Socs.

4.- Cal ampliar l'actual zona pública fins al límit amb el Ter petit.

5.- És necessari saber explicar què són les Deveses, la seva dinàmica natural i divulgar el seu coneixement a nivell de les escoles, entitats i Universitat.

6.- La finca mas Ribot *(cal Marquès)* s'ha de mantenir en els seus usos agrícoles dins l'entorn de les Deveses.

7.- Lamentem la manca d'aigua al riu Ter i exigim el seu cabal ecològic.

8.- La suburbanització de certes zones de les hortes *(barraquismes, tanques, etc.)* així com l'actual emplaçament industrial del sector de can Genura està degradant l'entorn i cal reconvertir-los.

9.- Ens preocupen els impactes que sobre les Deveses poden tenir importants infraestructures com el traçat del TGV, la variant oest i el tercer carril de l'autopista.

10.- Calen més inversions per part de les Administracions, especialment de la Generalitat

frigorífics del ter s.a.

ESCORXADOR GENERAL FRIGORÍFIC
I SALA D'ESPECEJAMENT N.º R.S. 10.4125/CAT-10.03930/GE

c/ Major, 419 - Tel. 972 23 31 11*
17190 **SALT** (Girona)
Fax 972 24 45 18

Télex 56204 FTER-E
Apart. Correus, 239
17080 **GIRONA**

(Junta d'Aigües, Departament de Medi Ambient, etc.) i de l'Ajuntament.
11.- Cal també a les Deveses més vigilància, més civisme i un millor respecte de l'entorn.
12.- Cal mantenir la prohibició dels usos que agredeixen el medi: extracció d'àrids, tala d'arbres, cacera, abocaments, etc.
13.- Demanem la ubicació d'una Escola o Casal de Natura a les antigues instal.lacions d'Inmirsa.
14.- Cal la coordinació pel que fa a l'entorn natural entre els municipis de Salt, Girona, Sant Gregori i Bescanó.

L'objectiu d'aquest manifest és donar a conèixer la problemàtica d'aquest únic espai verd que tenim a Salt. Des d'aquestes ratlles fem una crida a tothom que estigui sensibilitzat per la conservació de la natura perquè s'adhereixi al manifest (està previst que més endavant es reparteixin fulls per signar en diferents punts del poble).

Dins aquest mateix context l'Associació Marfull i l'agrupament Escolta Sant Cugat hem organitzat una FESTA POPULAR A LES DEVESES amb la intenció d'apropar-hi la gent i donar-les a conèixer. En aquesta Festa també hi col.laboraran altres entitats del poble. Està previst dur a terme diverses activitats (animació infantil, conte de la llúdriga, concurs de fotografia...). Tot plegat ho arrodonirem amb una "fideuada" per als assistents. La participació és oberta a tothom. Més endavant s'informarà dels llocs on es podran adquirir els tiquets.

US HI ESPEREM!!!

MIRALLS I VIDRES
OLAR, s.a.
DISTRIBUIDOR DE FINESTRES DE GELOSIA I MAMPARES PER A BANY HERMÈTIQUES
- Manipulació i col.locació de vidre pla "CLIMALIT", "SECURIT", CORBAT, LAMINATS, etc.
- Especialitzats en vidrieres artístiques, de formigó i vidres a la sorra.
c/ Joan Maragall, s/n (ctda. Pg. Països Catalans) - Apt. núm. 147
Tel. 972 23 58 11 - Fax 972 24 30 82 - 17190 SALT (Girona)

paulí GESTORIA-API
API núm. 218
agència de la propietat immobiliària
administració de finques
gestoria administrativa
av. jaume i, 44 baixos - tels. 972 20 88 54 / 972 20 13 35 / 972 21 46 08 Fax 17001 - girona
passeig països catalans, 147 - tel. 972 24 44 92 17190 - salt

SALT, el nostre poble

Salt, el nostre poble

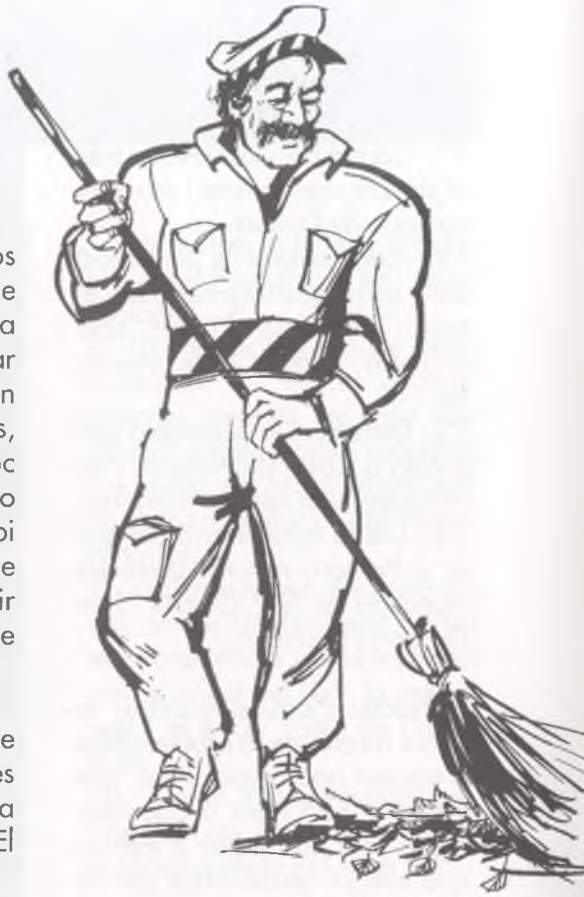

Que Salt no és un exemple de netedat, diré que sí. Alhora també podríem reflexionar i preguntar-nos per què. Si ho preguntéssim a la gent, un tant per cent molt elevat ens diria que l'Ajuntament no fa prou, que l'empresa encarregada de la neteja és poc eficaç, que hi falten papereres i més directament, perquè és el que els veïns tenen més a mà, que la culpa és dels escombriaires que no hi tenen prou cura.

Una dona em deia l'altre dia: "El carrer on visc (sector Guimerà), està molt brut; ho he dit a l'escombriaire d'aquell rodal; "Señora yo lo barro todos los días". Sí, segurament que sí, que l'escombriaire en fa la neteja diària. El que no fem és pensar que si els carrers de Salt estan bruts, el 50 per cent, almenys, l'hauríem de carregar al poc civisme dels usuaris, ja que no podem pretendre que el municipi posi un escombriaire darrere de cada un de nosaltres per recollir les deixalles o (cagarades), que anem escampant.

Si es neteja un carrer i darrere l'anem embrutint, a les poques hores ningú no dirà que hi ha passat l'home de l'escombra. El civisme no és innat a l'ésser

auto - sport

VEHICLES TOT TERRENY

TOTES LES MARQUES 4 x 4

SERVEI: SPORT GARATGE, S.A.
Passeig Marquès de Camps, 13 - Tel. i Fax: 972 23 78 83 - **SALT**

humà; necessita una educació amb recordatori constant i aquí és on fallem tots plegats i molt especialment el nostre Ajuntament, com a responsable del govern del poble.

També cal dir que tota la brutícia no se'n va amb un cop d'escombra i per això cal alguna sanció. A vegades passo pel carrer Guimerà —per cert, algun regidor hi té botiga—, i la meva impressió és nefasta. Acostumat a la degradació contínua que patia, més pròpia d'un raval sense recursos, amb les obres havia millorat moltíssim. Dic havia millorat, perquè ara fa més fàstic que mai. En una camisa vella i apedaçada, una taca hi queda dissimulada, integrada. En una camisa nova i blanca, una petita taca hi causa impacte. Em semblava correcte el tractament donat al carrer Guimerà: aparcament en un costat, eixamplament de la vorera, plantada d'arbres, carril bici; feia la impressió que el carrer havia agafat amplada. Tan poc temps que ha passat i el retorn al passat és la impressió dominant. Torna l'aparcament a les dues bandes amb l'agreujament que s'aparca sobre el carril bici: per tant aquest ja queda inservible. No solament queda barrat el carril bici, sinó que per diferenciar-lo de la vorera peatonal (suposo), va ser construït amb pedra blanca i les taques d'oli dels cotxes el deixen —als tristos ulls que miren—, en un estat deplorable. Sr. Alcalde, feu-hi una passejada, ho teniu a prop.

El mateix està passant al carrer Major. Cotxes i vehicles de transport ocupant ocasionalment espais que no els pertanyen, però que van deixant la "marca" de l'estada. La conservació hauria de ser tan important com l'obra. Calia la remodelació; procurem que duri amb el goig que es mereix. Ara que hi som (al carrer Major), diria que el passeig de Girona ha quedat pobre, pobre i inhòspit per aguantar l'aclaparador sol d'estiu; a més, la pedra reflectirà (la terra no ho fa), tota la calor acumulada, quan, al tard, la temperatura refresca. Potser els arbres feien nosa per a les obres —no ho penso així— i, entre el terra empedrat i els arbres que ja creixeran..., doncs, el que dèiem. Un altre detall: la vela plantificada al mig del passeig com a terrassa d'un bar, encara que sigui de temporada, no deixa de ser un pegat al mig del pegot, amb un disseny tan dissonant que en mala hora s'ha autoritzat. Millor les taules i cadires pelades. Si us plau, no tot ha de ser recaptar impostos; l'estètica, raonadament, també hauria de comptar.

R. TORRAMADÉ

el final d'un llarg camí

Prou de buscar!

Edifici SALT 20

Al Passeig dels Països Catalans, 124

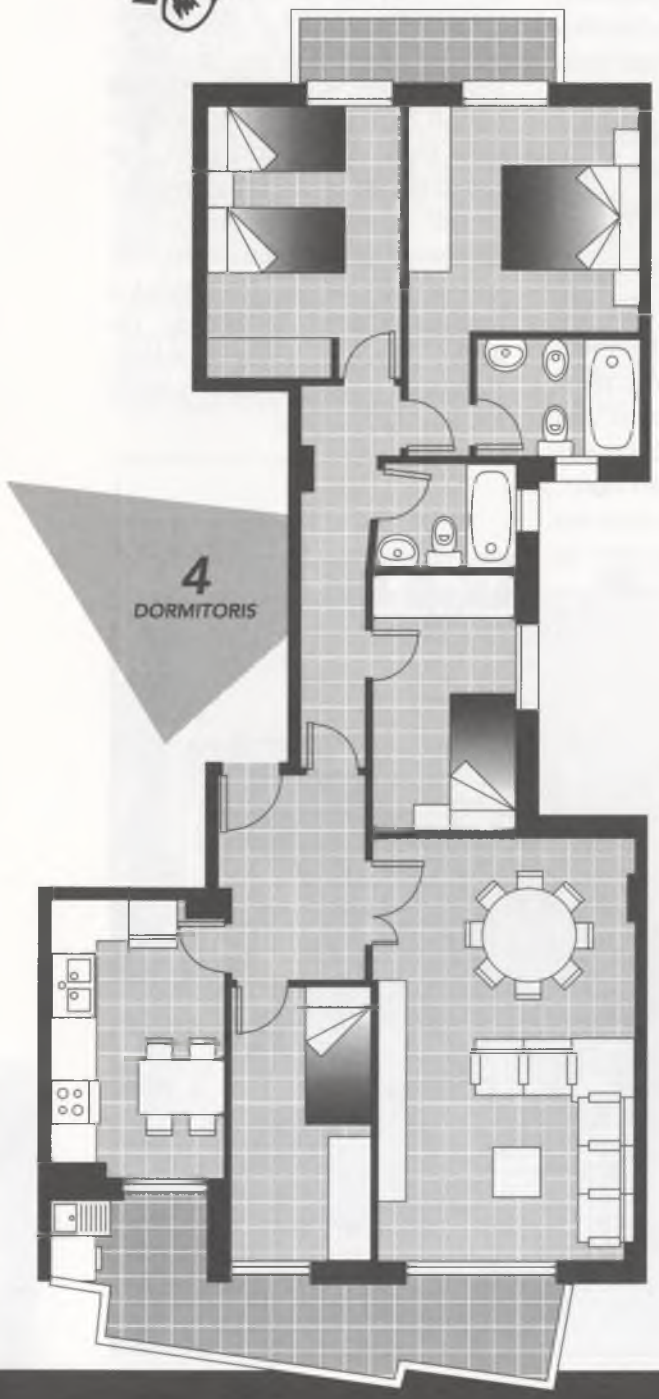

- *4 dormitoris dobles*
- *2 Banys complets*
- *Acabats de qualitat*
- *Cuina equipada*
- *Escala de 2 veïns per replà*
- *Orientats al migdia*
- *Calefacció individual*
- *Pàrquing opcional*
- *Fins al 100% de finançament*

PÀRQUING OPCIONAL

EUGESA
CONSTRUCTORA • IMMOBILIÀRIA

C. Major, 182 - SALT
Tel. 972 23 55 61

Més de 25 anys construint

Taula rodona

Per tal d'aprofundir sobre el tema de la immigració a Salt, que encetàvem en l'anterior número de LA FARGA, la nostra revista va organitzar una taula rodona en què van participar diferents persones provinents dels països amb més incidència en el nostre poble. Recordem que, del total de 22.000 habitants de Salt, 357 són de procedència gambiana, 285 del Marroc i 37 són senegalesos.

Quin és el motiu que ha portat tota aquesta gent a prendre la decisió d'abandonar els seus països d'origen, les seves famílies, els seus costums, per venir a instal.lar-se entre nosaltres, en un món que els és desconegut, ben diferent al seu i sovint hostil?

Creiem que és important que el nostre poble, la nostra gent, en tingui resposta de primera mà, a través dels seus protagonistes més directes. Per això hem convidat representants d'aquests col.lectius perquè ens expliquin la seva experiència. Ho fan Mohamed Chriyâa, marroquí, Amadou Sowe, gambià; Aliou Diao, senegalès, i Musa Camara, de Sierra Leona, tots ells residents a Salt des de fa uns anys. De la llarga conversa tinguda amb ells, i que per raons d'espai no ens és possible publicar íntegrament, n'extraiem la transcripció que segueix. Ells tenen la paraula.

"És una situació que només pot explicar un immigrant; només una persona que hagi passat per aquest trànsol pot explicar què significa una experiència tan dramàtica. I el motiu sempre és el mateix: buscar una vida millor, buscar un lloc on es pugui viure amb més dignitat, amb més llibertat de la que tens al teu país."

"Al meu país -Gàmbia- no em faltava la feina; allà sempre vaig tenir feina, sempre he treballat. El problema és que allà pel que em paguen per la meva feina, pels sous que paguen allà, jo no puc mantenir la meva família, els meus fills, ni res de res. Per tant, em sembla absolutament explicable i justificable que, en aquestes circumstàncies, hom aprofiti la més mínima oportunitat per intentar millorar aquestes condicions."

"De fet, a Catalunya tenim una llarga experiència com a receptors d'immigració. Sense anar més lluny, en la postguerra, vam rebre onades d'immigrants d'Andalusia i d'altres zones de l'Estat espanyol. I per altra banda, d'Espanya i també de Catalunya hem estat punts d'emigració cap a altres països: Alemanya, Suïssa, Amèrica... Per tant, sembla que el nostre poble hauria d'estar preparat per comprendre i considerar com a normals, aquests moviments de població."

"Uns moviments que no només s'han de justificar pel desig de millorar les condicions de vida, per motius econòmics, sinó també per les condicions polítiques, per les represàlies que es viuen als respectius països, que són molt fortes en la majoria dels casos i que t'obliguen a fugir-ne. És clar que els motius econòmics són sempre importants. Jo tinc familiars que han estudiat molt, que han aconseguit carreres al més alt nivell i que es veuen obligats, per exemple, a treballar de paletes. I el sou de paleta al Marroc és actualment d'unes 800 pessetes per jornada de dotze hores. I gràcies si no et fan treballar dissabtes i diumenges... I d'aquesta explotació, naturalment, qui pot se n'escapa. La gent no veu cap raó per romandre allà. Tenint estudis, tenint una carrera, el més normal seria exercir-la i tenir l'oportunitat de millorar els coneixements. Perquè si en lloc d'això et veus obligat -per simples motius de supervivència- a dedicar-te a la construcció, és molt trist. I no hi ha altra solució que emigrar, que també és molt trist, realment molt trist."

"Penso que ha de quedar clar que als nostres països d'origen no hi falta treball. Al contrari, n'hi ha molt, de treball; hi ha molta feina per fer. Són països que s'han de construir, que encara s'han de començar a construir. Per tant, hi ha treball per a tothom. El problema és que no hi ha una recompensa justa per aquest treball. Això no existeix, no existeix... La majoria fugim d'allà per millorar les nostres condicions de vida, per ser una mica més dignes, per ser una mica més persones, per veure una mica més reconeguts els nostres drets humans. I també per raons polítiques. Discrepar

del que pensen els nostres governants -que no suporten que pensem de forma diferent- és motiu de presó, d'execucions sumàries, de persecucions dels familiars, etc. Totes aquestes accions encara avui en dia s'estan practicant en molts dels nostres països. I així resulta que ens convertim en perseguits a tot arreu. Als nostres països i aquí, de forma que no tenim un destí segur en cap lloc."

"La gent emigra també per motius familiars, i pel gust per l'aventura, i per veure coses, i per conèixer el món... I crec que això hauria de ser vist com la cosa més natural del món. Però resulta que quan arribem aquí, som malvistos i considerats com a gent que venim a quedar-nos per gust, a robar llocs de treball i altres conceptes negatius. La responsabilitat d'aquesta situació hauria de ser compartida. Venim de països amb governs dictatorials, repressius, de sistemes econòmics que no porten cap benestar, cap millora de les condicions de vida, sinó tot al contrari: que s'apropien de terres, de béns de la gent dèbil, que confisquen llibertats... I la gent vol llibertat, és una essència intrínseca de la persona humana, és un valor universal. Crec que si alguna cosa tots tenim en comú és el gust per la llibertat."

"En el meu cas, el motiu que em va portar a la decisió d'emigrar va ser la necessitat de buscar sortida a les precàries condicions de vida al meu país. I des d'aquells països africans, la solució és Europa. A través de la televisió, a través de les pel.lícules, a través de revistes "maquillades", veus que el paradís és Europa i, irremissiblement, et ve el desig d'emigrar a Europa. Venir a Europa, treballar i guanyar un sou digne per a tu i la teva família. Així de senzill!"

"Hi ha un aspecte important a destacar. És veritat que els emigrants venim aquí per necessitat. Però també és cert que els qui vénen aquí no són els més necessitats. Els més necessitats no són aquí; els més pobres continuen allà, cada vegada més pobres. Perquè venir significa tenir força física: no vénen els malalts, no vénen els infants, no vénen els més vells.. Vénen els capacitats, els qui tenen la possibilitat de pagar-se un bitllet d'avió, o de pagar-se la "patera", que pot costar fins a mig milió de pessetes; els qui tenen força per resistir, per caminar d'un desert a l'altre, per travessar països a peu; en definitiva la gent sana i amb recursos."

"Jo treballava al consolat d'Espanya a Gàmbia, cobrant 8.000 pessetes al mes, amb les quals havia de mantenir la meva mare, els meus fills, la meva dona, la meva germana, els meus germans... I tens companys que han anat a Europa i que cada any, per vacances, vénen al poble i porten cotxe nou, porten robes bones, porten diners, t'expliquen la bona vida que porten... Jo he estat onze anys conduint un camió tràiler (22 rodes, 50 tones...) per Gàmbia, Senegal, etc., i cobrant 8.000 pessetes al mes. Doncs bé, quan vinc aquí, l'any 1990, la primera setmana a Santa Coloma de Farners, trobo un treball de paleta. Al final de mes em paguen 130.000 pessetes un sou que ni un ministre cobra al meu país!"

"És evident que cal crear ponts de diàleg per superar certs brots, certes actituds de racisme. Però el diàleg és cosa de dos i semblaria que cadascú hauria de posar quelcom de la seva part. I la realitat és que a nosaltres, els qui hem hagut de venir aquí fugint d'unes condicions de vida insuportables -com suposo que hauria fet qualsevol d'aquí en condicions semblants- se'ns exigeix de posar-ho tot, o quasi tot."

"Que hi ha racisme és indubtable. Mireu el meu cas, per exemple: jo sóc casat aquí, amb una noia d'aquí. Els meus sogres són catalans, molt catalans, catalanistes.. i vaig tenir molts problemes per poder casar-me amb la seva filla; per què? Perquè són racistes! Ho dic així de clar, perquè és cert: són racistes i prou! Em vaig casar i, des del meu casament, encara no hem tingut cap contacte familiar. Ens ha nascut un fill fa sis mesos, i a hores d'ara, ni l'enhorabona, eh? Però mira, jo ho entenc i no guardo rancúnia; perquè cadascú és com és. I voleu que us digui una cosa: malgrat tot sóc feliç. Perquè amb la meva dona hem connectat des del primer moment, ens compenetrem molt, ens entenem, ens estimem, vivim bé... en definitiva, som feliços. I això m'importa més que cap altra cosa. Per altra banda, hem viatjat al meu país, ella ha conegut i ha acceptat els nostres costums, la nostra cultura.. i jo accepto els seus costums, els seus hàbits. No hi ha cap problema entre nosaltres. Per això no acabo d'entendre aquests problemes d'incomprensió, de racisme, de prejudicis... Jo m'he adaptat perfectament al país que m'acull, parlo castellà, parlo català, ja ho veieu."

"Que si té solució el problema

del racisme? Per mi és fàcil, per mi és clar. El que hem de fer és, entre uns i altres, obrir-nos per tal que ens puguem acostar, aproximar-nos. Nosaltres som els que venim de fora i ens trobem aquí amb un món molt diferent al nostre, un món en què ens és molt difícil de comunicar-nos, pels prejudicis, etc. Un exemple: jo agafo l'autobús per anar de Salt a Girona i prefereixo anar dret abans que asseure'm, perquè veig que em miren malament quan no queden seients lliures. I jo em pregunto: què puc fer jo, què podem fer nosaltres, per acostar-nos a una societat que ens mira d'aquesta manera? Nosaltres no matem ni ens mengem ningú; simplement sóm éssers humans, com vosaltres (o no?), que volem viure dignament i en pau. Tan senzill!"

"A mi em va passar: acabava d'arribar aquí i, naturalment, estava buscant feina on fos, que és el primer que fas quan arribes. Vaig entrar en una fàbrica de totxanes de la Bisbal. Va sortir un senyor que, sense ni deixar-me saludar, es va posar a cridar: "Aquí no hi ha feina per als negres! fora, fora.. fora negres!" Així mateix, i em va foragitar com si fos un gos. Vaig pensar i penso que d'aquesta manera, sense ni tan sols deixar-te la possibilitat d'expressar-te, la integració es fa difícil, per més bona voluntat que nosaltres hi posem"

"Crec que, ben mirat, aquest rebuig és normal. De fet, nosaltres, els africans, no portem gaire temps entre vosaltres. No hem tingut gaire temps per conèixer-nos, per arribar a comprendre'ns, tot just comencem, i tot necessita el seu temps. Ja veurem d'aquí a uns quants anys, quan els nostres fills i les vostres filles, per exemple, començaran a casar-se entre ells, que ho faran. I ho faran -podeu estar-ne segurs- sense consultar-nos a nosaltres, els pares; ho faran, simplement, perquè s'hauran conegut, s'hauran enamorat i s'estimaran. La barreja de races és inevitable."

"De totes maneres, el racisme existirà sempre. Hi ha molta i molta gent que és racista per naturalesa, de manera que encara que visquessin cinc mil anys, continuarie essent racistes. Un exemple: jo entro en un bar i, d'acord amb les més elementals regles d'urbanitat, saludo amb un "bon dia". Està ple de gent i ningú no em contesta. Perquè sóc negre. I se't queden mirant com si fossis un animal estrany. Això et revolta, però jo estic obligat a saludar amb un "bon dia" o "bona tarda" cada vegada que entro al bar, tot i saber que ningú -o quasi ningú- no em contestarà. I d'aquesta manera, certament, es fa molt difícil la integració."

"Hem d'entendre que vivim en una societat competitiva. Tothom fa la competència a tothom. Els veïns ja no són vistos com a veïns sinó com a competidors. Quan nosaltres venim aquí, no venim pas amb la idea d'invasors, però només d'arribar se'ns considera invasors, competidors. Perquè venim a buscar el mateix que busca la gent d'aquí: treballar i viure en pau, és a dir, competir per la mateixa cosa."

"Jo pregunto: què és el que podríem fer, tots plegats, per donar un pas endavant, un pas en la direcció de millorar les relacions? Hi ha un fet inqüestionable: nosaltres som aquí, provinents de mons molt diferents; vosaltres teniu els vostres prejudicis i nosaltres tenim els nostres; i per mi només hi ha una solució: obrir-nos i apropar-nos, eliminar, mútuament, els respectius prejudicis. Aquest seria el primer pas per començar, plegats, a construir una societat capaç d'acollir-nos a tots. Ho penso sincerament i així ho dic. O potser m'equivoco... Perquè si no és així, què hem de fer per viure feliços aquí, integrats com un més?."

Els participants a la taula rodona. D'esquerra a dreta, Jaume Bosch, Aliou Diao, Musa Camara, Amadou Sowe, Agapit Alonso, Mohamed Chriyâa i Josep Cristòfol. No surten a la foto, Maria Àngels Mir i Xavier Margenat. (Foto Xavier Pascual).

per la transcripció,
J. CRISTÒFOL

Jo visc a Salt (Catalunya)

Em dic Musa Camara i vaig arribar a Espanya l'any 1990. El meu primer lloc de residència va ser Santa Coloma de Farners, on vaig començar a treballar en feines forestals com collir pomes, pinyes, o tallar bruc. Cap a finals del mateix any vaig trobar feina en un escorxador de Riudellots de la Selva, on havia de treballar en condicions molt precàries. Allí vaig conèixer uns companys de treball que són "BLANCS" autòctons, i em varen dir que vivien a Salt (era el primer cop que sentia a parlar d'aquest poble). En comprovar que hi havia una bona comunicació entre ells i jo, em va donar la sensació que era el lloc ideal per anar-hi a viure. Cal dir que en el poble on vivia aleshores no es podia ni imaginar aquest entorn favorable.

Dues setmanes després vaig decidir venir a viure a Salt. Des de llavors Salt ha estat el meu poble ideal per a viure-hi i alhora integrar-me en aquesta societat tan important i solidària que és Catalunya. L'endemà d'arribar a Salt vaig anar a l'Ajuntament a preguntar on era l'Escola d'Adults, per anar-hi a aprendre la llengua catalana i la castellana, i em varen informar que en els locals de "La Cooperativa", antiga seu de l'Escola de Formació d'Adults. Allí vaig conèixer el meu estimat mestre i amic de sempre, Joan Colomer. Ell em va ensenyar a parlar correctament la llengua castellana i després vaig continuar a l'escola per aprendre el català i moltes coses més.

En Joan és un dels veritables solidaris que per sort un immigrant pot trobar en aquest planeta. Dic això perquè és així. Ell ho ha estat amb mi, i amb molts altres companys i companyes, que han arribat aquí en les mateixes condicions que jo.

Encara, però, i malgrat que fa sis anys que risc aquí i tinc molts amics i amigues en aquest poble de Salt, ENCARA hi ha coses que no han canviat, encara hi ha moltes persones que no han canviat les seves actituds envers els immigrants. Les seves actituds xenòfobes, els seus recels i pre-

OPEL

Gudayol Auto-Taller, S.A.

Exposició i Venda: C/ Major, 156
Telèfon.972242043 / 939840872
E-mail: gudayol@grn.es
Horari: de dilluns a dissabte de 10 a 1 i de 5 a 8

Servei Oficial: C/ Mercè Rodoreda, 13
Telèfon: 972243749
Grua 24 hores: 907206230
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 1 i de 3 a 8
Dissabte al matí obert de 10 a 1

70è Aniversari 1928 - 1998

GRAN PROMOCIÓ
Grans Ofertes en Venda de Cotxes i Serveis
Vine a la nostra exposició i veuràs els avantatges de comprar un Opel a Salt.

També ens podeu trobar a Internet: http://www.grn.es/gudayol

Fotografia: Xavier Pascual

judicis, que si bé és veritat que sovint es manifesten inconscientment, són les actituds que creen els guetos que separen els autòctons dels immigrants.
Si tots vivim en el mateix poble, respirem el mateix aire, bevem la mateixa aigua, comprem en les mateixes botigues, anem als mateixos centres sanitaris i paguem els mateixos impostos, PER QUÈ SEGUIM MANTENINT AQUESTES ACTITUDS DESFAVORABLES QUE DIFICULTEN LA CONSTRUCCIÓ D'UNA SOCIETAT INTERCULTURAL?
Si ho entenem així, que cal que ens coneguem més per entendre'ns millor, que cal que entre tots obrim un espai d'intercanvi, de xerrades per sensibilitzar els dos grups culturals, majoritaris i minories, i aconseguir que hi hagi un bon ambient intercultural en el nostre poble, cal que abandonem per sempre aquests falsos prejudicis, com per exemple que l'immigrant és el culpable de l'augment de l'atur, o el principal competidor en el repartiment dels serveis socials. O que tots els blancs són racistes i estafadors (en l'àmbit laboral, a l'hora de signar un contracte de treball o d'arrendament). Aquests prejudicis, que es transformen en comentaris desafortunats, que conscientment o inconscientment es fan en els llocs de treball, o en les cues de centres sanitaris o en els serveis socials, també els podem sentir en el supermercat o en el transport públic.
Nosaltres, els membres de Jama Àfrica, estem sempre disposats a participar en aquesta tasca d'informar la població local autòctona sobre el drama que representa la immigració, i a col.laborar amb les escoles públiques i les privades concertades i les famílies dels immigrants, com a interlocutors per integrar l'escola als nens i nenes de la segona generació de nouvinguts.
Volem que la societat entengui que nosaltres, els immigrants, no som aquí per destorbar ningú, per prendre el PA a ningú. Som aquí per treballar i guanyar el que ens correspongui. I per sobre de tot volem viure en pau amb els qui de tota la vida o de fa molts anys sou al vostre poble de Salt.

MUSA CAMARA
Jama Àfrica

Revista LA FARGA
Sr. Josep Cristòfol i Darnè
Passeig Verdaguer
17190 SALT

Benvolguts:
Com a membre de l'ACAPS, Associació Catalana d'Amics del Poble Saharaui) de Girona, us faig arribar documentació que ha elaborat aquesta Associació per tal de donar a conèixer la situació actual del POBLE SAHARAUI, a les portes del proper referèndum per la Independència.
Els documents són els següents: EL SÀHARA OCCIDENTAL: BREU RESSENYA HISTÒRICA I UN LLARG CAMÍ CAP A LA LLIBERTAT. Així mateix, s'hi acompanya una breu ressenya de la recent constituda Plataforma Catalunya amb el Sàhara.
Un resum d'aquest material us agrairíem que el publiqueéssiu a la vostra revista, i és en aquest aspecte que ens dirigim a vosaltres, per tal de demanar la vostra col.laboració i ajuda al poble Saharaui.
Cordialment,

RAIMUNDA COLL

El Sàhara occidental: un llarg camí cap a la llibertat

El Sàhara occidental, un llarg camí cap a la llibertat

Com ja deveu saber, a finals d'aquest any o a inicis de l'any que ve, tindrà lloc el referèndum d'autodeterminació del Sàhara Occidental. Aquest país durant molts anys va ser una colònia espanyola (fins i tot va ser considerat com una província espanyola més). Una descolonització del tot irregular va abocar els saharauis a la guerra i a un exili forçat. 170.000 saharauis encara viuen, 22 anys després, en camps de refugiats enmig del desert. La celebració del referèndum ha de posar punt final a tants anys de sofriment. Però els saharauis no dependen només d'ells. La complexitat de la política internacional, els pactes polítics i els interessos econòmics han permès que el Marroc ocupi militarment durant 22 anys un territori que no és seu i en reprimeixi durament la població.
Per posar fi a aquesta situació, per garantir que el referèndum es realitzarà i que es farà amb plenes garanties de justícia i llibertat, cal que el poble saharaui rebi tot el nostre suport. Fins ara el poble de Catalunya s'ha mostrat sensible a aquesta qüestió, però caldrà que ho demostri una vegada més. Per això s'ha constituït la PLATAFORMA CATALUNYA AMB EL SÀHARA en la qual us convidem a participar.
Però abans de res, per qui no conegui prou el poble saharaui o es demani què hi tenim nosaltres a veure amb tot això, hem elaborat un breu resum que explica qui és aquest poble i per què des de fa 22 anys viu exiliat al desert.

EL SÀHARA OCCIDENTAL

El Sàhara Occidental durant segles va estar habitat per grups nòmades que es dedicaven a la ramaderia i al comerç. Els seus habitants es movien a través del desert per rutes més o menys regulars i no coneixien ni fronteres ni cap poder per damunt d'ells. Malgrat els intents ex-

pansionistes dels sultans marroquins, la societat saharaui en tot moment va saber mantenir la seva independència i conservar una estructura política i social del tot autònoma ("Els saharauis ni resen al sultà, ni li paguen tributs", diu un adagi tradicional). Aquesta situació de total llibertat només va començar a canviar quan l'Estat espanyol va decidir ocupar el territori i convertir-lo en colònia.

Després de vèncer el moviment de resistència anticolonial del poble saharaui, l'Estat espanyol va començar a explotar les riqueses del territori i va poder controlar la seva gent. La població es va anar transformant lentament, va sedentaritzar-se i es va concentrar al voltant de les ciutats, però la voluntat de recuperar la independència perduda va seguir viva. La població del Sàhara Occidental en tot moment va fer front a l'ocupació del territori. Diverses sublevacions pacífiques o armades es van anar succeint, i van ser durament reprimides per l'exèrcit i la policia espanyols. Finalment, però, el 20 de maig del 1973 es va crear el Front Popular per a l'Alliberament de Saguia el-Hamra i Río de Oro, el Front POLISARIO, moviment que encapçalaria la lluita d'alliberament nacional del poble saharaui.

EL PROCÉS DE DESCOLONITZACIÓ

Durant els anys 50 i 60, es va posar en marxa el procés de descolonització arreu del món. L'any 1965, l'ONU va proclamar el dret a l'autodeterminació del poble saharaui i va instar Espanya a agilitzar-ne la descolonització. Però uns anys abans, el rei del Marroc havia manifestat la intenció d'annexionar-se els territoris del Sàhara Occidental. L'annexió del Sàhara, Mauritània i part de l'actual territori algerià eren passos necessaris per a culminar la idea del Gran Imperi somniat pel Marroc. Mauritània, quan va veure la situació, es va apressar a reclamar també una part del territori del Sàhara.

Malgrat això, a principis dels anys 70, Espanya, sota la pressió internacional i de la resistència saharaui, va decidir convocar un referèndum d'autodeterminació i va començar a elaborar un cens de població del Sàhara Occidental. Això, però, perjudicava els interessos dels marroquins que se sabien clars perdedors davant d'una consulta popular al Sàhara. A partir d'aquest moment les pressions del Marroc van començar a obstaculitzar un procés que havia d'haver dut a la democràcia i a la pau al Sàhara Occidental.

LA MARXA VERDA I ELS ACORDS TRIPARTITS

La celebració del Referèndum d'Autodeterminació del Sàhara Occidental va ser anunciada per l'ambaixador espanyol a l'ONU el 20 d'agost de 1974. Aquest s'havia de celebrar sota els auspicis de les Nacions Unides durant els primers mesos de 1975. Durant el 1974 les autoritats espanyoles realitzaren el primer cens fiable de la po-

blació saharaui i comptabilitzaren 73.497 persones. Però si l'Estat espanyol complia amb el mandat internacional de realitzar un referèndum d'autodeterminació, la monarquia marroquina perdria tota opció apropiar-se del territori. Per evitar una derrota com aquesta, Hassan II va començar a desplegar una intensa activitat per tal d'aturar el procés.

La primera maniobra marroquina consistí a plantejar al Tribunal Internacional de Justícia de la Haia si abans de l'arribada dels espanyols el Sàhara havia estat sota sobirania marroquina o no. El 16 d'octubre de 1975 es féu públic el dictamen vinculant de la Cort de Justícia: el Tribunal sentencià que mai no havia existit cap vincle de sobirania territorial entre el Sàhara Occidental i el regne de Marroc o Mauritània, de manera que es refermà el dret del poble

saharaui a la seva lliure autodeterminació. Però malgrat el sentit de la sentència, aquell mateix dia, al cap d'unes hores que el dictamen es fes públic, Hassan II anuncià per ràdio i televisió que el Tribunal s'havia proclamat a favor de les demandes marroquines "de manera —va dir— que només ens cal recuperar el nostre Sàhara". Aquesta "recuperació" es faria mitjançant una marxa de 350.000 homes i dones que travessarien el desert marroquí fins a arribar a la frontera amb el Sàhara acompanyats per 25.000 soldats. Fou l'anomenada "Marxa Verda".

Espanya va manifestar la volun-

GARATGE INTERNACIONAL
ROBERT VIDAL, SA.
CONCESSIONARI
Alfa Romeo FIAT LANCIA
Ctra. Girona-Anglès, s/n - Tel. 972 23 15 61 - SALT (Girona)

tat de protegir el territori i de celebrar el referèndum d'acord amb el mandat de l'ONU, i així ho va mantenir l'aleshores príncep Juan Carlos de Borbón, actual rei d'Espanya, en la visita que va fer a Al'A'yun el 7 de novembre de 1975. Amb tot, la situació de debilitat d'Espanya, així com els interessos econòmics personals d'alguns dels seus dirigents, van tenir més importància que els del poble saharaui a l'hora de decidir el seu futur. Una setmana després, el 14 de novembre, es van signar a Madrid els Acords Tripartits pels quals Espanya lliurava el Sàhara Occidental al Marroc i Muritània. L'abandonament del territori saharià, a mans dels marroquins al nord i dels mauritans al sud, seria recompensat amb beneficis en l'extracció de minerals i l'accés dels vaixells espanyols als riquíssims bancs de pesca saharians. D'aquesta manera es formalitzà el repartiment del territori del Sàhara entre el Marroc i Mauritània. Espanya va abandonar el poble saharaui a la seva sort. Amb tot, el 10 de desembre del mateix any l'Assemblea General de les Nacions Unides adoptà dues resolucions reafirmant el dret inaliable a l'autodeterminació dels saharauis.

LA GUERRA I LA FUGIDA DE LA POBLACIÓ

Gràcies a l'abandonament espanyol i a l'ocupació mauritana i marroquina, la guerra es generalitzà a tot el territori i els enfrontaments entre els exèrcits invasors i la resistència saharaui encapçalada pel Font POLISARIO, foren cruents. Notícies dels diaris de l'època donen fe de la política de genocidi del poble saharaui. També la Creu Roja confirmà, el gener del 1976, que els campaments de refugiats saharauis organitzats a les zones alliberades (territori del Sàhara Occidental no sotmès al poder marroquí ni maurità) havien estat bombardejats amb napalm i fòsfor blanc. Marroquins i mauritans bloquejaren qualsevol subministrament d'aliments i enverinaren sistemàticament els pous d'aigua.

Els saharauis que van poder iniciaren un llarg èxode per escapar de l'ocupació militar de les ciutats. La majoria va fugir cap al desert perseguida pels avions i les tropes ocupants. El Font Polisario va plantar cara a l'ocupació i va organitzar la fugida i l'acolliment dels refugiats. Per evitar els atacs del Marroc, els saharauis van arribar a les proximitats de Tinduf, a Algèria. Allí es van crear els camps de refugiats. Era l'hivern de 1975. Des d'aleshores la població saharaui

Sport Garatge, s.a.

* Reparacions
* Greixatges
* Neteja

Ps. Marquès de Camps, 5
Tel. 972 23 33 11
17190 **SALT**

SERVEI OFICIAL
VOLVO
Camions i Autobusos

c/ Vilablareix, 1 (cant. c/ Montfullà)
Tel. 972 23 38 61 - 17190 **SALT**

SERRALLERIA

Lluís Valenti, S.L.

FERRO i ALUMINI

c/ Lluís Moreno, 11 - Tel. 972 23 75 00
17190 **SALT** (Girona)

Descompte del 10% per als Jubilats socis del "Casal de Jubilats"

ÒPTICA TARRÚS, s.a.

Jaume Tarrús i Galter

Òptic diplomat
Llicenciat en Ciències Físiques

c/ Santa Clara, 54 - Telèfon 972 21 37 50 - **GIRONA**
c/ Dr. Ferran, 1 - Telèfon 972 23 06 61 - **SALT**

resisteix al desert l'ocupació del seu país. En aquests campaments, creats fa 22 anys, s'hi apleguen encara avui 170.000 persones a l'espera de poder tornar al seu país i poder votar en un referèndum que les autoritats espanyoles s'havien compromès a realitzar el 1975, i les Nacions Unides el 1990, un referèndum que els ha de permetre decidir sobre el seu propi futur i començar a construir un país que fins ara els ha estat negat.

EL PLA DE PAU

Davant d'una guerra que semblava que no tenia fi, l'any 1989 l'ONU va elaborar un Pla de Pau que preveia la celebració del Referèndum d'Autodeterminació. El Pla de Pau va ser acceptat per totes les parts implicades. Amb tot, la intransigència del Marroc i el silenci còmplice dels governs occidentals van impossibilitar que s'apliqués. L'estratègia del Marroc en aquesta ocasió va ser la d'intentar introduir en el cens de votants una quantitat de ciutadans marroquins suficient per garantir la seva victòria en un referèndum fraudulent. Les Nacions Unides no van fer res per salvar el Pla de Pau i fer complir al govern marroquí allò que havia signat.

Però en aquest darrer any i mig, la situació del Poble Saharaui ha canviat radicalment. Si fa poc es corria el perill de represa de la guerra, finalment s'ha aconseguit un nou compromís per tirar endavant el Pla de Pau. El 16 de setembre de 1997, després de diverses trobades promogudes per les Nacions Unides, es va arribar a un nou acord per a la celebració del referèndum. S'hi estipula més clarament quin serà el procediment a seguir, quines són les fases del procés, i el més important, qui tindrà dret a votar. En aquesta ocasió, sembla que la voluntat de l'actual Secretari General de l'ONU, Kofi Annan, així com la dels EUA (representats en tot aquest procés a través de James Baker, representant especial del Secretari General i principal artífex dels acords), és que el referèndum es celebri i que ambdues parts compleixin allò que ha estat pactat.

Un cop aconseguit l'acord, els esforços del Poble Saharaui s'orienten exclusivament a garantir que el referèndum sigui clar, net i just. Si ho és la seva victòria està assegurada. Però les garanties sobre el referèndum són escasses. Fins avui el govern del Marroc ha utilitzat tots els mitjans per annexionar-se el Sàhara: la guerra, la repressió o el xantatge internacional. Per això ara més que mai el Poble Saharaui ha de rebre tota la nostra ajuda i atenció. Cal vetllar pel compliment dels acords en les seves diferents fases i evitar que noves accions obstruccionistes tornin a fer inviable el Pla de Pau. Cal que qualsevol manipulació o parany sigui ràpidament denunciat i que la Comunitat Internacional actuï realment com a garant de la netedat d'un procés democràtic.

Cuina del Marroc

És una cuina molt elaborada i amb moltes especialitats de plats i de dolços. Conjuga de forma refinada diverses espècies i prefereix els sabors agredolços o subtilment picants. Barreja bitxo dolç, herbes, grans i arrels en sàvies composicions. La majoria de les espècies són conreades al Marroc. També és un gran productor de fruites i verdures.
Ens resulta impossible anomenar la gran varietat de plats; només volem assenyalar alguna dada d'algun plat típic.

XAKARI

INGREDIENTS (per a 8 persones)
500 g de sèmola d'arròs
150 g de coco ratllat
750 cc de llet
200 g de nata líquida
4 iogurts naturals
10 cullerades de sucre
3 cullerades de mantega

Coeu la sèmola en una vaporadora durant una mitja hora. Removeu-ho de tant en tant amb una espàtula de fusta. Durant la cocció vigileu que la sèmola no quedi seca. Si això passés, remulleu-la amb una mica d'aigua i remeneu. S'ha de repetir l'operació tantes vegades com sigui necessari.
Quan sigui cuita, tireu-la en un bol i afegiu-hi el coco i la mantega, alternativament, i remeneu-ho perquè tot quedi ben incorporat.
En un altre bol es barregen els iogurts, la nata i la llet. Bateu-ho bé i incorporeu-hi el sucre. Es pot posar al gust de cadascú; depèn de si hom ho vol més o menys dolç.
Una vegada estigui batut, tireu-hi per sobre la barreja anterior, remeneu-ho bé i ja ho podeu servir.
Si ho voleu menjar fresc, ho podeu deixar a la nevera una estona.
Admet variants, depèn dels gustos. En lloc de iogurts naturals s'hi poden posar sabors o batut de iogurt.

BANTARA SOS

INGREDIENTS (per a 4 persones)
600 g de carn per a guisar (vedella o xai)
400 g de bantara*
2 grans d'all - 1 ceba
2 cullerades de tomàquet concentrat
1 pastilla Maggi
1 culleradeta de pebre negre
1 culleradeta de pebre vermell picant
Sal
Oli de cacauet

Escalfeu l'oli en una cassola i tireu-hi la carn tallada a trossos no gaire grossos i poseu-hi sal. Afegiu-hi la ceba i l'all picats i deixeu-ho sofregir.
Peleu i talleu els bantara i afegiu-los a la cassola. Tireu-hi dos gots d'aigua calenta, la pastilla Maggi, les espècies, la sal i deixeu-li fer la xup-xup. Si el suc queda molt reduït i encara els bantara no estan cuits, afegiu-hi més aigua.
El temps de cocció és d'uns quaranta minuts. Els bantara seran cuits quan es podran punxar bé amb la forquilla.

* BANTARA: és un tubercle africà, la textura del qual és semblant al nap. El seu gust és entre el nap i el moniato.

FRADERA PINTORS
Passeig Josep M. Folch i Torres, 21 - 17190 SALT
Tel. i Fax: 972 23 96 66 - Tel. Mòbil 929 73 83 18

Animàlia
CLÍNICA VETERINÀRIA
Laborables de 10 a 2 matí i de 4 a 9 tarda
Dissabtes de 10 a 2 del matí.
LLUÍS M. BOSCH i COLOMER col 409
JOSÉ LUIS MARTÍNEZ FERNÁNDEZ col. 604
URGÈNCIES 908 / 83 27 42
Països Catalans, 40 - Tel. i Fax: 972 23 90 03
17190 SALT (Girona)

De la lluita de classes a la destrucció de la pròpia classe

De la lluita de classes a la destrucció de la pròpia classe

PREÀMBUL

Totes les formacions socials que es regeixen per la propietat privada dels mitjans de producció es caracteritzen per la divisió i agrupació de la gent en capes o estrats. Les formes d'estratificació han canviat al llarg de la història: castes, estaments, ordes, classes, etc. La classe social és la forma moderna d'aquesta estratificació que ha sorgit en una societat capitalista... Fins aquest moment no hi havia una consciència clara dels individus que pertanyien a les classes més baixes, la qual cosa afavoria, sens dubte, que els burgesos s'aprofitessin del desconeixement d'aquesta gran massa de població i ells en sortien més que beneficiats.

DELS ORÍGENS... LA LLUITA DE CLASSES

De fet, la lluita de classes o oposició entre diverses classes socials que integren una societat, motivada per l'antagonisme dels seus interessos id dels seus objectius, té el seu origen a la França del segle XIX. Però el seu punt màxim s'aconsegueix amb l'arribada del capitalisme per haver simplificat les relacions de classe i haver enfrontat dues grans formacions: la burgesia i el proletariat.

I així, la lluita de classes és un concepte dinàmic i té sentit en funció del seu antagonisme i de la seva lluita. La presa de consciència/coneixement d'una gran part de la població del seu paper a desenvolupar dins la societat fan que aquests prenguin mesures concretes a fi de defensar els seus interessos, totalment oposats a la burgesia, i fomenten, sens dubte, la integració social de l'individu i la pertinença a aquesta classe. Així, dins la lluita de classes la persona se sent identificada dins el seu estrat, alhora que es desenvolupa per defensar els seus interessos.

Però això no ha agradat mai al capitalisme, que lògicament veu els seus interessos minvats, i què va succeir?. Doncs que la burgesia d'aquí var adoptar un nou concepte de la sociologia nord-americana de classe social, caracteritzat per l'eliminació de l'element lluita de classes, que és del tot engrescador, i per la barreja de diferents grups d'estratificació en termes de superior, inferior, mitjà, etc., que no se sap ben bé què vol dir. I la qüestió és que amb l'impacte dels mitjans de comunicació en la formació i desenvolupament de la consciència de classe, no oblidem que aquests mitjans són de la burgesia, i amb una publicitat molt treballada/estudiada/enganyosa, qui no es creu ser el millor si ens han assegurat que comprant determinat producte gaudim dels privilegis més alts?. També amb determinada marca de cotxe, etc.

Així, amb una desconscienciació i un desconeixement d'allà on es pertany és molt fàcil que la burgesia hagi desmuntat tot el sistema, però no hem d'oblidar que ells són els portaveus i representants de la classe popular (doble trampa).

Qui es considera obrer avui dia?... ;olt poca gent. Fins i tot han canviat els registres/noms de cada lloc: treballadors, agents, tècnics, etc., que ha portat a un aburgesament total de la major part de la classe treballadora. I la burgesia, que és qui gestiona el capital, ha enfocat tot el seu poder en la destrucció del sistema de la classe més baixa, perquè els és molest. I ha descobert el paper de la competència... que quan els afecta es torna en corporativisme i quan recau en la classe proletària és una picabaralla, una discòrdia contínua entre els membres de la mateixa condició social, amb la conseqüent destrucció de la seva pròpia classe.

I així, amb aquest sistema queda assegurat per segles i segles un sistema podrit que diu que representa a tots, però que en definitiva només defensen els seus interessos de classe. De les de dalt, naturalment. I això escau tant per al qui van posar a l'esquerra com a la dreta, però lògicament és més greu quan es relaciona amb grups que diuen que representen valors d'esquerra, però com que no ens diuen mai des d'on s'ho miren, si del davant o del darrere, els termes dreta i esquerra per a uns és una cosa i per a uns altres, una altra.

Però deixem-nos portar per la metafísica (sabidura pura i simple) i veurem que els pocavergonyes són sempre els mateixos, per més màrqueting que li fotin i estiguin a un cantó o a l'altre. És indiferent...

AGAPIT ALONSO i PONT

LA FARGA - Revista de Salt

Passeig Verdaguer, 1 - 17190 SALT

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Telèfon _____ Codi Postal _____

DNI _____ Professió _____

Desitjo subscriure'm a LA FARGA - Revista de Salt, editada pel Casal de Jubilats de Salt, i faré efectiva la subscripció anyal de 1.500 ptes. (per a l'any 1998), per mitjà de rebut bancari.

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Senyors:
Agrairé que, amb càrrec al meu compte/llibreta, atenguin els rebuts que els presenti el Casal de Jubilats de Salt, anyalment, per la subscripció de "LA FARGA" Revista de Salt.

Titular compte/llibreta _____

Banc/Caixa _____

Agència/Adreça _____

Número de compte/llibreta _____

Signatura

La catedral de la natura

Aquests espais plens de vegetació, d'arbres de considerable alçada, d'hortes ben proveïdes de verdures fresques i de zones sempre humides d'un verd fort, intens, amb què la natura va dotar el nostre poble, i que en diem les Deveses, són el complement indispensable que la humanitat necessita per completar el seu cicle d'animal racional, és a dir: la meitat matèria i l'altra meitat ànima, esperit o principi substantiu.

Avui dia, amb unes ciutats superpoblades, quitrà, formigó, ferralla, etc. l'home es torna un ésser estrany, que res té a veure amb els inicis de la vida sempre plàcids i amb la realització de l'individu com un ésser racional.

Al bell mig de la natura, la persona es troba amb si mateixa i arriba a fer la conjunció tan perfecta de ser humanal tot voltat del món vegetal que hom aprèn a respectar les plantes, els cicles, etc. que formen part de la seva pròpia vida i a estimar-se a si mateix. I el material i l'espiritual s'ajunten amb una unió tan perfecta que arriba al més alt dels possibles en el terreny humà.

Tot passejant per les Deveses un s'adona que la vida és molt més maca del que ens té acostumat el tràfic de la ciutat. I que tot aquest món artificial muntat a partir de grups multinacionals de capital nordamericà han fet figa quan entra en contacte l'home amb la natura. Totes les teories manufacturades han fracassat i la natura és qui dona la vida i torna a començar.

Per això són tan importants les Deveses per al nostre poble, que malauradament és l'únic espai natural que tenim, i allibera la persona de l'enrenou diari tan feixut que imposa aquesta vida tan artificial, per això bé podríem dir-ne la gran catedral de la natura, on la comunió de la persona en la seva conjunció esperit/matèria arriba al més alt dels límits.

Per molts anys.

UNDARA

L'oïda és automàtica.

Els *dinàmic* també

Els audiòfons ***dinàmic d'Audioson***
reconeixen i amplifiquen les paraules
sense augmentar el soroll de fons.

Audiòfons que es regulen tot sols, sense moure un dit.

El convidem a una Prova Gratuïta

Audioson
Centre de Control Auditiu
Pompeu Fabra, 13 (al costat Pl. Catalunya)
Telèfon **972 20 31 32**

ÒPTICA SALT
FARMACIA NIETO
Àngel Guimerà, 75
Telèfon **972 23 36 45**

El convidem a la Fira de Mostres de Girona

Si vostè fa servir audiòfon, li regalem una entrada per a la Fira de Mostres de Girona.
Porti el seu audiòfon i vingui a recollir la seva entrada fins al 31 d'octubre.

***Audioson*, Pompeu Fabra, 13 Telèfon 972 20 31 32**

MOLAS ANGELET, Florentina -2059
Manuel de Falla, 42
17190 - SALT